

RAZGOVOR Maurizio Braucci, suscenarist nagrađivanog filma »Gomora«

Istina o napuljskom predgrađu

Grad Napulj je s kazališnom tradicijom i snažnom uronjenosti umjetnika u stvarnost mogao stvoriti film kao što je »Gomora«

Zlatko VIDAČKOVIĆ

S Maurizioem Braucci-jem, piscem i suscenaristom filma »Gomora« Mattea Garroena, koji je nagrađen europskim filmskim nagradama za najbolji film, režiju, scenarij, kameru i glavnoga glumca (Toni Servillo), dok je u Cannesu osvojio Grand prix, razgovarali smo prilikom njegova gostovanja u Zagrebu, gdje je prisustvovao zagrebačkoj premijeri »Gomora«.

■ **Na scenariju »Gomora« radilo je šest ljudi, uključujući autora romana »Gomora« Roberta Saviana i redatelja Mattea Garronea. Kako je nastao scenarij filma i koji je bio vaš prinos?**

- Uvijek smo sve radili zajedno, nikad nije postojala podjela scena ni priča. Mislim da je u tome i snaga filma. Tradicija takvog timskog rada seže u talijanski neorealizam.

Fenomen mafije

Ja sam pisac knjiga, autor reportaža, ali i Napolitanac, tako da dobro poznajem tematiku. Radeći s iskusnim suscenaristima kao što su Massimo Gaudioso i Ugo Chiti, ja sam donio svoje osobno iskustvo koje sam stekao radeći s mladima u periferiji Napulja, gdje sam osjetio način na koji mladi proživljavaju fenomen mafije, ne zato što su u Camorri, nego zato što žive u području gdje je Camorra moćna.

Na scenarističkim sastancima iznosio sam priče iz realnosti i viziju Camorre. Kad se film trebao snimati u Napulju, redatelj i filmsku ekipu sam povezao sa skupinama mladih kako

bi se što dublje ušlo u stvarnost napuljskih predgrađa.

■ **Koliko je scenarij različit od knjige?**

- Znatno. Knjiga ima velik broj priča, ali one rijetko kada imaju dramaturgijsku i psihološku razrađenost likova. Mi smo pošli od tema i sugestija redatelja i stvorili određene likove i konkretne dramske situacije. Redatelj je najviše zanimao aspekt ljudske ličnosti, bilo svjetliji ili mračniji.

Živjeti u Napulju ima smisla samo ako djeluješ na to da se stvari promijene

■ **Je li stvarnost u Napulju doista još teža od one prikazane u filmu?**

- Da. Ipak je ovo samo film, priča koja je znatno kraća od stvarne. Dimenzija fenomena Camorre je sigurno veća od filmske. U napuljskoj periferiji kao što je Scampia, u kojoj živi sedamdeset tisuća ljudi, unatoč kaznenim prijavama, upozoravajućih otkrića knjige i filma, situacija je ostala jednako problematična kao i prije.

■ **Jesu li knjiga i film donijeli neku promjenu, kakav je bio njihov odjek u Italiji?**

- Sada se posvećuje veća pozornost fenomenu Camorre. Prije je ona bila zastupljena samo na stranicama mjesnih novina, čak i u slučajevima okrutnih obračuna, dok danas o tome izvještavaju nacionalni medi-

Maurizio Braucci: Neki su od glumaca u filmu bivši zatvorenici

ji. Što se tiče toksičnoga otpada, jug Italije je već toliko onečišćen da se malo toga može učiniti, ali bitno je barem da sada svi znaju da Camorra zarađuje na njegovu nepropisnom odlaganju, koje je iznimno opasno za sve.

■ **Neke osobe koje su glumile u filmu ovih dana su uhićene zbog ponovnog bavljenja kriminalom. To pokazuje priličnu autentičnost filma.**

- Redatelj Matteo Garrone htio je da film bude što stvarniji, no treba reći da

su uhićeni igrali male, epizodne uloge. Neki su od glumaca bivši zatvorenici koji su se u zatvoru bavili kazalištem, a mladi glumci u filmu su radili u kazališnim skupinama. Napulj ima veliku kazališnu tradiciju i nije teško naći osobe koje imaju glumačko iskustvo.

■ **Život pisca knjige »Gomora« promijenio se preko noći zbog prijetnja, te on živi pod policijskom zaštitom. Što je film promijenio u Vašem životu?**

- Osim veće pozornosti medija, nastavljam s normalnim životom, koji mnogi već inače smatraju neobičnim, jer sam socijalno i kulturno znatno angažiran. Po mojem mišljenju, živjeti u Napulju ima smisla samo ako djeluješ na to da se stvari promijene, u kulturnom, gospodarskom ili političkom aspektu.

■ **Zašto je osnovan i što radi socijalni centar »DAMM - Diego Armando Maradona Montesanto« kojem ste jedan od osnivača?**

- Godine 1995. zauzeli smo jedan parkovni prostor u središtu grada, koji je svojedobno uređen, u njemu su izgrađeni i neki ob-

jekti, a potom je napušten. Naziv je dobio po nogometašu koji je postao simbol grada za čiju je nogometnu momčad igrao.

Susreti najsiromašnijih i najbogatijih

Ondje smo organizirali brojne sportske, kulturne i socijalne akcije. U tome prostoru susreću se pripadnici najsiromašnijih i najbogatijih stanovnika Napulja i te susrete mladih smatram iznimno važnima.

■ **Kakav je život u Napulju danas?**

- Ovisi s čim se uspoređuje. Ako ga usporedimo s npr. Kopenhagenom, živi se jako loše. Ako ga usporedimo s većinom afričkih i južnoameričkih gradova, znatno je civiliziraniji. No, ovo je ipak Europa i ja se držim prve usporedbe. Napulju trebaju moderni dužnosnici koji bi unaprijedili njegov administrativni ustroj i javne usluge.

S druge strane, treba razviti jaču građansku svijest i vjeru u demokraciju, koja je u Napulju dovedena u pitanje brojnim slučajevima korupcije u javnoj upravi i utjecajem organiziranog kriminala. Samo razvijanjem te svijesti kod svakoga pojedinca mogu se razviti prave vrijednosti.

Napulj je amblematski grad o kojem se mogu napraviti studije, to je grad koji ima brojne komplekse prema ostatku Italije, ali koji ima nevjerojatni kulturni potencijal.

Umjetnost je uvijek zainteresirana za stvarnost, a upravo Napulj s kazališnom tradicijom i iznimno snažnom uronjenosti svojih umjetnika u stvarnost mogao je stvoriti film kao što je »Gomora«.

DRAMA »SETE«

Zatvori su poseban svijet

Napisali ste dramu »Sete«, koja je postavljena u zatvoru u Volterri...

- Radio sam u dva talijanska zatvora. Jedan je zatvor posebnog tipa za narkomane. Drugi je strogo čuvani zatvor u Volterri, u kojem sam radio s redateljem koji je sa zatvorenicima napravio kazališnu predstavu. Zatvori su poseban svijet, u kojem kulturno gledano ima dosta potencijala i autentičnosti. Umjetnost je uvijek u potrazi za istinom grebala po najmračnijim dijelovima stvarnosti. Pročitajte samo Dostojevskoga, a ima tisuće primjera. Kao umjetnik volim istraživati, a to je područje gdje se doista može istraživati.

Prizor iz filma »Gomora«